Sosiaalipäivystys osana uudistuvaa sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Turku 26.4.2017

Kirsi Kaikko
Satu Karppanen

Sosiaalipäivystys

- Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) säädetään välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaamisesta (12§) sekä sosiaalipäivystyksestä (29§)
  - Jokaisella kunnassa oleskelevalla henkilöllä on oikeus saada kiireellisessä tapauksessa yksilölliseen tarpeeseensa perustuvat sosiaalipalvelut siten, ettei hänen oikeutensa välttämättömään huolenpitoon ja toimeentuloon vaarannu (ShL 12§)
- Sosiaalipäivystys kuuluu **kaiken ikäisille ja kaikille asiakasryhmille**. Palveluun on saatava yhteys ympäri vuorokauden kiireellisen ja välttämättömän avun turvaamiseksi
- Tiedot siitä, mistä sosiaalipalveluja voi hakea on julkaistava helposti saavutettavalla ja ymmärrettävällä tavalla. Asiakkailla tulee olla mahdollisuus saada suora yhteys sosiaalipäivystäjään.

Sosiaalipäivystyksen järjestämisestä

- **Päivystävässä yksikössä on oltava riittävät voimavarat ja osaaminen, jotta palvelun laatu ja asiakasturvallisuus toteutuvat.**
- Sosiaalipäivystystyössä tulee olla tavoitettavissa virkasuhteinen sosiaalityöntekijä, jolla on laajat oikeudet päätösten tekemiseen
- Työ pitää järjestää niin, että päivystäjällä on mahdollisuus kotikäynteihin.
- Sosiaalipäivystystä toteutettaessa on toimittava yhteistyössä **ensihoitopalvelun**, terveydenhuollon päivystyksen, pelastustoimen, poliisin, hätäkeskuksen ja tarpeen mukaan muiden toimijoiden kanssa.

SOSIAALIPÄIVYSTYS

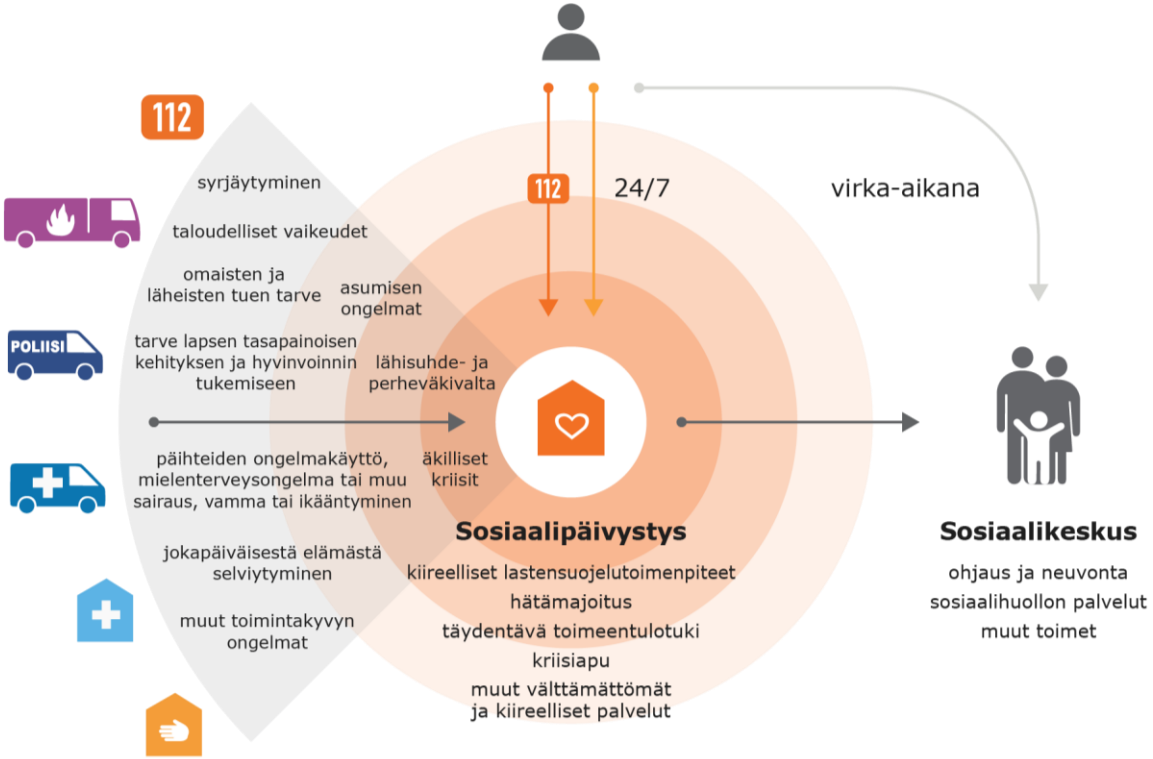

Jatkossa sosiaalipäivystystä on tarjolla myös noin 20 suurimmasta sairaalasta:

- 12 laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksikköä:
  - 5 yliopistollista sairaalaa: **Helsink**i + HUS alue, T**urku, Tampere, Kuopio, Oulu** ja
  - 7 muuta laajan päivystyksen keskussairaalaa: **Lahti, Lappeenranta, Pori, Seinäjoki, Jyväskylä, Joensuu ja Rovaniemi**

- Lisäksi nykyisten keskussairaaloiden yhteydestä: **Savonlinna, Hämeenlinna, Kotka, Vaasa, Mikkeli, Kokkola, Kajaani ja Kem**i

- Sosiaalipäivystyksen osalta järjestämisvastuussa on se kunta, jonka alueella mainittu sairaala on.

Päivystysuudistus sosiaalihuollossa

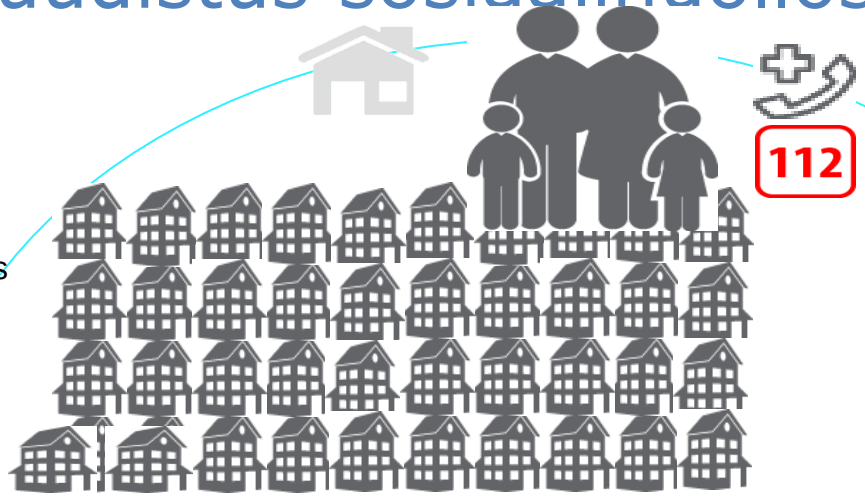

- Suora yhteys sosiaalipäivystykseen
- 112 hätätilanteissa

- Muu sosiaalipäivystys alueellisen tarpeen mukaisesti

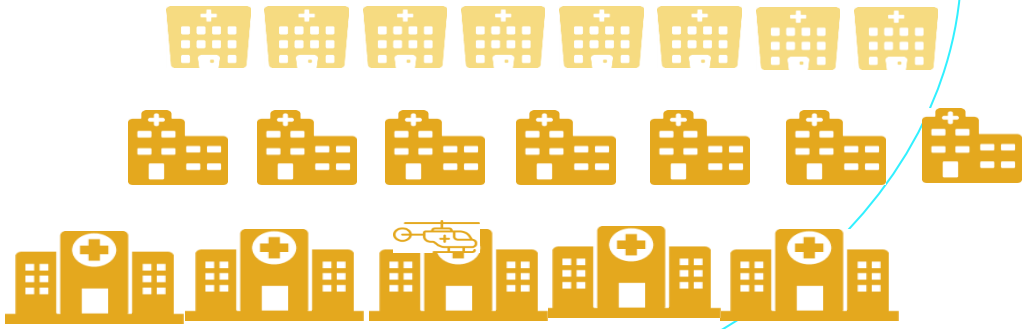

- Muut keskussairaalat, joissa yhteispäivystyksen yhteydessä myös sosiaalipäivystystä, 8 kpl
- Laajan ympärivuorokautisen päivystyksen keskussairaalat, 7 kpl
  - 5 yliopistollista keskussairaalaa

Sosiaalipäivystys osana ympärivuorokautista yhteispäivystystä

- Säännös ei edellytä koko alueen sosiaalipäivystystoiminnan siirtämistä terveydenhuollon päivystyksen yhteyteen, vaan kunnille jää erilaisia tapoja kehittää sosiaalipäivystystyötä alueellisten tarpeidensa ja olemassa olevien hyvien toimintamalliensa pohjalta.

- Tavoitteena synergiahyöty, sujuvat palveluprosessit ja yhteistyön lisääntyminen.

  → Ensivaiheen kustannuslisäysten jälkeen yhteistyön tiivistäminen tuottaa kustannussäästöjä JA parempia palveluja

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötä vahvistetaan ja selkeytetään:

- Tarkennuksia yhteistyöhön sosiaalihuoltolaissa (shl 29 a §) ja terveydenhuoltolaissa (thl 50 a§):
  - sosiaalipäivystys osallistuu psykososiaalisen tuen toteuttamiseen
  - mielenterveys- ja päihdetyön päivystystä toteutetaan osana terveydenhuollon päivystystä ja sosiaalipäivystystä
  - terveydenhuollon henkilöstöllä on velvollisuus ohjata ilmeisen sosiaalihuollon tuen tarpeessa oleva henkilö sosiaalihuollon palveluihin kiireellisen ja kiireettömän hoidon arvioinnin yhteydessä

- SHL 33 a § Mahdollisuus koota alueellisesti vaativia tai harvoin tarvittavia sosiaalipalveluja muiden palvelujen yhteyteen, jos se on tarpeen erityisosaamisen ja sitä kautta asiakasturvallisuuden ja palvelujen laadun varmistamiseksi

Sosiaalipäivystyksen ja ensihoitokeskuksien yhteistyö parantaa kokonaisturvallisuutta

Ensihoitokeskuksen alueella olevan sosiaalipäivystyksen tehtävänä on:

1. Sovittaa yhteen Hätäkeskuslaitokselle annettava paikalliset ja alueelliset sosiaalitoimen hälytysohjeet
2. Osallistua alueellisten varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen yhdessä muiden viranomaisten kanssa

Päivystysuudistuksen tavoitteet

- Sosiaalipäivystystoiminnan laatu ja vaikuttavuus paranee
- Sosiaalihuollon palvelujen saatavuus ja saavutettavuus parantuu
- Sosiaali- ja terveydenhuollon välisen integraatio ja asiakaslähtöiset palveluprosessit vahvistuvat
- Sosiaalihuollon rooli yhtenä turvallisuusviranomaisena kasvaa
- Alueellinen varautuminen ja kyky vastata häiriötilanteisiin parantuu
- Poikkihallinnollinen yhteistyö lisääntyy

Kiitos